

**ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

ТРУДОВЕ ПРАВО

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «Бакалавр»
за спеціальністю: 6.030401 «Правознавство»
галузь знань: 0304 «Право»**

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Пивовар Ірина Вікторівна, доцент кафедри загально-правових дисциплін
кандидат юридичних наук.

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої
служби

«__» _____ 2017 року, протокол № ____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Трудове право» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Правознавство» 6.030401.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань про трудові правовідносини, правовий статус суб'єктів трудового права та правове регулювання суспільних відносин які виникають з приводу праці громадян на умовах трудового договору.

Міждисциплінарні зв'язки: «Трудове право» як навчальна дисципліна має прояв у взаємозв'язках з забезпечуючими даний курс дисциплінами: «Конституційне право України», «Адміністративне право і процес», «Кримінальне право», «Цивільне право та процес» тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.
2. Структура навчальної дисципліни.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право» є надання комплексних знань з приводу правового регулювання трудових правовідносин.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є:

– *ознайомлення* здобувачів вищої освіти з понятійно-категоріальним апаратом теорії трудового права та трудового законодавства, системою норм трудового права, їх правильним тлумаченням, правовою кваліфікацією трудових правовідносин;

– *формування* у майбутніх у працівників цілісного, системного розуміння призначення трудового права;

– *прищеплення* знань, умінь та навичок вирішення правових проблем у сфері праці та відносин, що тісно пов'язані з трудовими.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

– основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства, стан судової практики;

– предмет, метод, систему і принципи трудового права, зміст його основних інститутів;

– сферу дії законодавства про працю;

вміти:

– правильно визначати характер і зміст правовідносин у сфері праці;

– точно розуміти зміст правової норми;

– правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин;

– тлумачити чинне трудове законодавство;

– надавати проведеній роботі належної форми (письмове рішення, складання документа тощо);

– аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 90 години / 3 кредити ECTS.

Мова навчання: українська.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри загально-правових дисциплін, які безпосередньо проводять заняття.

2. Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні положення трудового права. Трудовий договір

Тема 1. Предмет, джерела, принципи трудового права України. Трудові правовідносини та їх суб'єкти

Історія становлення трудового права як галузі права, науки та навчальної дисципліни.

Поняття трудового права, предмет, функції трудового права та метод правового регулювання.

Відносини в галузі праці, які не становлять предмет правового регулювання трудового права.

Конституційні засади права на працю. Трудове право як складова частина системи права України.

Конституційні принципи трудового права. Галузеві принципи трудового права.

Система трудового права. Трудове право як галузь права. Трудове право як наука. Трудове право як навчальна дисципліна.

Сфера застосування норм трудового права. Співвідношення трудового права з іншими галузями права. Відмінності між предметами правового регулювання трудового права й інших галузей, зокрема цивільного права, господарського права.

Нормативно-правові акти, що регулюють сферу трудових відносин.

Загальні правові норми та спеціальні правові норми. Норми права, які регулюють окремі інститути трудового права

Працівники як суб'єкти трудових правовідносин. Особливості правового статусу працівника. Особливості правового статусу окремих категорій працівників.

Роботодавці як суб'єкти трудових правовідносин. Особливості правового статусу роботодавця - фізичної особи та юридичної особи.

Трудовий колектив як суб'єкт трудових правовідносин.

Правовий статус профспілок у сфері трудових правовідносин. Особливості правового статусу профспілки. Права та обов'язки профспілки, права та гарантії працівника – члена профспілки.

Поняття та ознаки трудових правовідносин. Класифікація трудових правовідносин. Умови виникнення трудових правовідносин. Підстави виникнення трудових правовідносин. Умови та підстави зміни трудових правовідносин. Підстави припинення трудових правовідносин. Зміст трудових правовідносин Права та обов'язки сторін трудових правовідносин

Поняття колективного договору. Сторони колективного договору. Трудовий колектив як сторона колективного договору. Власник як сторона колективного договору. Особи, які уповноважені підписувати колективний договір від імені сторін договору. Зміст колективного договору. Порядок укладення колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору. Відповідальність за порушення колективного договору.

Поняття працевлаштування, його правові форми. Основні права і гарантії громадян при працевлаштуванні. Особливості працевлаштування іноземців. Особливості працевлаштування інвалідів. Особливості працевлаштування молоді. Особливості працевлаштування неповнолітніх. Державна політика у сфері зайнятості населення. Правовий захист працівників при втраті роботи. Діяльність державних органів по роботі із безробітними. Матеріальне утримання і допомога у пошуку роботи для безробітних.

Тема 2. Трудовий договір та його реалізація

Поняття та умови укладення трудового договору.

Особливості окремих форм трудового договору. Трудовий договір у письмовій формі. Трудовий договір в усній формі. Особливості контракту як окремої форми трудового договору.

Зміна умов трудового договору. Переведення, суміщення посад, тимчасове заміщення та праця за сумісництвом.

Припинення трудового договору. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання договору з ініціативи працівника, з ініціативи роботодавця. Особливості припинення трудового договору з окремими категоріями працівників.

Поняття, види та режим робочого часу. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочений робочий час. Неповний робочий час. Понаднормова праця. Надурочні роботи.

Поняття та види часу відпочинку. Вільний від роботи час. Перерви, вихідні, святкові дні.

Відпустки, їх види та порядок надання. Щорічні трудові відпустки, соціальні відпустки, цільові відпустки, відпустки без збереження заробітної плати.

Правове визначення поняття оплати праці. Структура і функції заробітної плати. Сфери регулювання оплати праці. Тарифна система.

Преміювання працівників. Права працівників на оплату праці і їх захист.

Гарантійні й компенсаційні виплати. Відповідальність роботодавця за невиконання або несвоєчасну виплату заробітної плати.

Розділ 2. Відповідальність у трудовому праві. Правове забезпечення охорони праці

Тема 3. Відповідальність у трудовому праві

Зміст та значення трудової дисципліни. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку.

Методи забезпечення трудової дисципліни. Робота з персоналом в галузі забезпечення трудової дисципліни.

Заохочення в трудовому праві. Премії, бонуси та соціальні пакети.

Дисциплінарна відповідальність та її види. Поняття дисциплінарного проступку. Правила накладення дисциплінарної відповідальності.

Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності. Підстави та умови матеріальної відповідальності працівників. Види матеріальної відповідальності працівників.

Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, яку заподіяв працівник третім особам при виконанні посадових обов'язків.

Тема 4. Забезпечення й захист прав і інтересів суб'єктів трудового права

Поняття охорони праці. Нормативно-правові акти з охорони праці.
Організація роботи з питань охорони праці.

Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівнику ушкодженням його здоров'я при виконанні ним трудових обов'язків.

Умови і додаткові гарантії для жінок, неповнолітніх, інвалідів.

Поняття трудових спорів, предмет трудових спорів, класифікація трудових спорів. Індивідуальні трудові спори та порядок їх вирішення. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення.

Участь Національної служби посередництва і примирення у вирішенні колективних трудових спорів.

Правове регулювання проведення страйків.